

ČTVEROČ

ČASOPIS SLEZSKÉHO GYMNÁZIA

ZÁŘÍ - ŘÍJEN 2022

ČÍSLO 62

OBSAH

3

VELKÉ ŽENY
Nositelka Nobelovy ceny

4-5

O LIDECH, KTEŘÍ...
Charlie Chaplin

6

VÍTĚZOVÉ
Já a můj Dante

7

CO JSTE MOŽNÁ NEVĚDĚLI
... O Grónsku a Faerských ostrovech

Erasmus+

8

ERASMUS+
Dofáci na expedici

9

RECENZE
Doporučujeme vaši pozornosti

10-11

ŽIVOTNÍ STYL
Sladké podzimní recepty

12

STUDENTI STUDENTŮM
Ulice Opavy

13

RANKY, HODY, SETINY
Sport nejen o prázdninách

Nositelka Nobelovy ceny

Amáme to tu. Další díl časopisu Čtvertoč a s ním i naše rubrika. Pro tentokrát jsem vybrala předávání Nobelových cen a ráda bych vám představila ženu, jež získala Nobelovu cenu za literaturu pro rok 2022. Stala se jí Annie Ernaux.

THE NOBEL PRIZE IN LITERATURE 2022

Illustration: Niklas Elmehed

Annie Ernaux

"for the courage and clinical acuity with which she uncovers the roots, estrangements and collective restraints of personal memory"

THE SWEDISH ACADEMY

Narodila se roku 1940 v Normandii ve městě Lillebonne, odkud se později její rodiče přestěhovali do města Yvetot, kde si založili kavárnu a malý obchod s potravinami v dělnické čtvrti. Annie studovala na soukromé katolické škole, kde se poprvé setkala s dívkami z vyšších společenských tříd a kde také poprvé pocítila stud a hanbu za své dělnické rodiče a prostředí. Během jednoho léta, když už jí bylo osmnáct let, se rozhodla strávit ty teplé měsíce hlídáním dětí na letním táboře. Zde poprvé žila se skupinou lidí stejného věku a prožila své první sexuální zážitky, o nichž vypráví v nedávném díle *Mémoire de fille* (Příběh dívky). Ve stejné knize také píše o jejím pobytu v Londýně – jako au-pair zde pracovala v roce 1960. Pokusila se rovněž o své první vysokoškolské vzdělání, které mělo podobu přípravy učitelů základních škol v Rouenu. Na konci knihy vidíme Annie, jak se vrací z Londýna do Rouenu, aby vystudovala literaturu poté, co opustila kurz učitelů na základní škole. V Londýně také napsala úvodní stránky svého prvního, nepublikovaného románu.

V následujících letech se provdala a měla dva syny, získala kvalifikaci učitele střední školy ve dvou konkurzních zkouškách, Capès a ještě prestižnější Agrégation, a učila francouzštinu na střední škole v Annecy v Haute Savoie.

Jeden z jejích vzácných návratů do Normandie se shodoval s otcovou poslední nemocí a smrtí (1967). V roce 1974 vydala Annie Ernaux svou první knihu *Cleaned Out*, beletrizovaný popis nelegálního potratu, který podstoupila v roce 1964, a jejího přechodu z dělnické třídy ke kultuře střední třídy prostřednictvím vzdělání. V roce 1977 se rodina přestěhovala do Cergy-Pontoise, nového města v pařížském regionu. Ernaux nakonec opustila výuku na střední škole a nastoupila do Cned, Centra pro distanční vzdělávání. Získala jak literární ohlas v podobě ceny Prix Renaudot, tak velkou čtenářskou obec vydáním svého vyprávění o životě jejího otce *A Man's Place* v roce 1983.

Po rozvodu na počátku 80. let Ernaux zůstala ve svém domě v Cergy, kde žije dodnes. V roce 2000 odešla z učitelského postu, aby se mohla věnovat psaní. V roce 2008 vydala *The Years*, v České republice pod názvem *Roky*. Tuto knihu mnozí považují za její vrcholný počín z hlediska obsahu i inovativní formy. Prolíná se zde osobní a kolektivní historie v průběhu šesti desetiletí. Úspěch této práce byl oceněn udělením cen Marguerite Duras a François Mauriac a anglický překlad byl zařazen do užšího výběru na mezinárodní cenu Man Booker.

Ernaux je známá především pro své autobiografické knihy, vydala jich asi dvě desítky a zabývá se v nich tělem a sexualitou, časem, pamětí i sociální nerovností a změnou sociálního zařazení prostřednictvím vzdělání. Zajímavé je, že sama sebe nevnímá jako spisovatelku ani autorku beletrie, ale spíše jako „etnoložku sebe sama“.

Ve svých dvaosmdesáti letech, byla oceněna Nobelovou cenou za literaturu, kterou si vysloužila – cituji kritiky – „svou odvahou a klinickou pronikavostí, s níž odkrývá kořeny, odcizenost a kolektivní omezení osobní paměti“.

Valérie Hoňková

Charlie Chaplin

V dobách, kdy došlo k největšímu růstu popularity filmu, předtím, než na sebe pohyblivé obrázky navázaly barvu a postavičky prohánějící se po plátně získaly svůj hlas, se zrodila a až do nebeských výšin vystoupala hvězda jednoho z největších herců 20. století – Charlese Spencera Chaplina mladšího. Představíme si nejen genialitu, ale i kontroverzní a temnější stránku tohoto

velkého umělce.

Narodil se 16. 4. 1889 v Londýně do rodiny dvou pouličních zpěváků. Těsně po jeho narození otec od rodiny odešel a Charlie zůstal jen s matkou a nevlastním bratrem. Dětství prožil v chudobě a vychováván byl ve společnosti amatérských hudebníků. I s bratrem nakonec skončil v péči alkoholického agresivního otce, poté co se u matky rozvinula vážná psychická choroba. Brzy však Charles starší umírá na cirhózu jater.

Poté žil Chaplin sám. Od útlého dětství zastupoval nejrůznější herce v amatérských hrách a v deseti letech se přidal ke clock-dancingové skupině, se kterou cestoval po Anglii a předváděl svá taneční čísla. Vždy se chtěl věnovat komedii. Od čtrnácti hrál v divadle, kde byl za své výkony velmi ceněn.

Po třech letech se Chaplin přidává k cirkusu, kde zdokonaluje své mimořádné pantomimické schopnosti. Při cestách po světě se největšímu úspěchu těšil v USA, kde ve čtyřiaadvaceti letech podepisuje smlouvu se studiem Keystone a začíná točit první filmy. Již v jeho druhém filmu Chaplin v zábavním parku byla představena postava tuláka, jedna z nejznámějších filmových postav všech dob. V roce 1914 hrál v 35 veleúspěšných filmech, a ve 23 z nich se chopil i režie. Později si ke svým filmům začal skládat i hudbu.

Po dvou změnách studia se dostává k Mutual Films, které mu nabídlo 10 000 dolarů týdně (původně dostával 150), tak se stal ve dvaceti šesti letech jedním z nejbohatších lidí na světě, což šokovalo veřejnost (výše jeho platu totiž nebyla tajná). Tou dobou byl také kritizován za neúčast v první světové válce. Postavil si vlastní studio a konečně se mu dostalo tvůrčí svobody.

První manželství Charlieho nebylo nejšťastnější, vzal si mladou herečku, která tvrdila, že s ním čeká dítě. To nebyla pravda, ale po krátké době skutečně otěhotněla. Dítě tři dny po porodu zemřelo a manželství se rozpadlo. Chaplin byl však inspirován k vytvoření jednoho z jeho nejlepších filmů *Kid*. V tomto díle se zabývá tématem chudoby a zobrazuje vlastní vzpomínky na dětství.

V polovině 20. let se na plátna kin dostala jeho nejúspěšnější díla, mezi nimi také *Zlatá horečka*, jeden z nejvýdělečnějších němých snímků historie. V této době se podruhé oženil, opět s velice mladou herečkou, která s ním tentokrát byla doopravdy těhotná. S Litou Grey měl dva syny, vztah však dopadl příšerně. Byl nařčen ze sexuálního zneužívání a musel jí zaplatit šest set tisíc dolarů. Koncem dvacátých let zároveň začíná prorážet mluvený film, kvůli kterému se Charlie bál o svou kariéru. Hodně cestoval a navštívil i Japonsko, kde jen těsně unikl atentátu. Japonci totiž chtěli vyprovokovat válku s USA a Chaplin byl natolik slavný, že si za svou oběť vybrali právě jeho. Po návratu uvažoval o konci kariéry.

V roce 1932 začal jeho vztah s další ženou. Opět se jednalo o herečku, tentokrát plnoletou. Charlie inklinuje k socialismu – začal tedy opět točit filmy, kde se často projevovaly jeho politické názory. V roce 1940 vychází další z jeho veleúspěšných filmů *Velký diktátor*. Světoznámá parodie na Adolfa Hitlera byla ve své době naprosto šokující. Samotný Hitler byl prý filmem velice rozhořčen. V roce 1942 skončil jeho vztah s Paulette Godard a vystřídala ji Oona O'Neil, Chaplinova čtvrtá a poslední manželka. Tento vztah byl velice šťastný a přinesl osm dětí, poslední se narodilo, když měl Chaplin 73 let.

Vedle šťastného manželství se však ve čtyřicátých letech potýkal s kritikou za své politické přesvědčení, a dokonce jej vyšetřovala FBI. Další kontroverzí byl soud s Joanne Barryovou, která jím byla posedlá a tvrdila, že ji znásilnil a čeká s ním dítě. Jeho popularita prudce klesala. V roce 1953 na dvacet let opouští USA a s rodinou se stěhuje do Švýcarska.

Natočil ještě dva filmy, ale tím jeho velkolepá kariéra skončila, a to v roce 1967, kdy mu bylo už 78 let. V té době se začalo zhoršovat jeho zdraví. V roce 1972 se vrátil do USA, kde převzal čestné ocenění a byl zbaven všech dřívějších obvinění. Při předávání ceny si vysloužil nejdelší potlesk v historii Oscarů – trval 12 minut. 25. 12. 1977 umírá na mozkovou mrtvici. Za svůj život natočil 85 filmů a patří mezi největší umělce své doby.

Tobiáš Janetzský

Já a můj Dante

„Jindřich Zach vítězem Zlaté podkovy“ uváděl starý novinový článek. Nad dalším zase bylo napsáno „Zach a Dante, nezapomenutelné duo“. Pod nápisem byla fotografie, kde pevně svírám otěže a pobízím Danteho, aby cválal dál. Je to moje oblíbená fotografie, a proto ji mám i s článkem zarámovanou. Mám vystavené trofeje ze všech závodů, ale žádná nenahradí tenhle snímek. Je na něm vidět soustředěnost, odhodlání a víra jednoho v druhého. V takové chvíli, kdy se na vás dívají tisíce lidí a vy víte, že to nesmíte pokazit, máte jedinou možnost, a to že musíte věřit jeden druhému.

Od doby, kdy byla tahle fotografie pořízena, uběhlo hodně let. V mém životě se stalo mnoho nečekaných událostí, ale přes to všechno zde se mnou stále byl můj kůň. Byl se mnou v nejlepších chvílích na závodech, kde jsme všem vytřeli zrak. Poté, co se mi narodila dcera Eliška, přinesl jsem ji do stáje, aby se oba seznámili. Byl mi oporou i v těch chvílích nejhorších, když mi zemřela žena a mně diagnostikovali rakovinu. Proto mě naprosto zdrtilo, když mi veterinář řekl, že má pouze týden života.

Upřímně, ani nevím, co jsem čekal. Možná jsem si naivně myslel, že se mnou bude až do mého skonání, nebo jsem na to raději nemyslel. V tomhle týdnu jsem se mu chtěl plně věnovat, avšak můj zdravotní stav mi toho moc nedovoloval. Byly dny, kdy jsem ani nemohl vstát z postele a svíraly mě bolesti. V takových chvílích jsem si říkal, jestli se teď náhodou necítíme stejně. Jestli i on necítí tu samou bolest a psychické trápení, kterému nás oba nemoci vystavují.

Když mi zbylo více sil, šel jsem ho do stájí zkontrolovat. Většinou ležel na slámě s přivřenýma očima. Sedl jsem si k němu, hladil jeho černou hřívu, hnědý hřbet a povídal jsem mu o životě a o smrti. Také jsem mu řekl, že zítra mě dcera veze k doktorovi pro výsledky posledních testů. Nevím, co mě tam čeká. Jestli život, nebo smrt. Smířil jsem se s jediným – smrt jednou dostihne každého. I toho, kdo se snaží od ní ze všech sil utéct. My dva jsme utíkali už dlouho.

V čekárně se mnou sedí i dcera Eliška. Drží mne za ruku a pořád opakuje, že nic není ztraceno a jiné uklidňující věty. Ani to však nemůže přemoci mou nervozitu, která se každou minutou zvětšuje. Představím si, že sedím na koni. Představuji si všechnu nervozitu a vzrušení před každým závodem. Nijak moc se to neliší, že? Uběhnete dlouhou trať a pak už jen čekáte na výsledek.

Na mysli mi vytane vzpomínka, jak před závodem zajdu do Dantova boxu. Snažím se ho uklidnit stejně, jako to teď dělá Eliška. Nakonec mě z tísnivé atmosféry v čekárně zachrání sestřička volající mé jméno. Eliška se laskavě usměje a sevře pěsti.

Vejdu do ordinace, cítím pach dezinfekčních prostředků. Doktorovi na tváři září úsměv a je zcela jasné, jaký je výsledek. „Mám pro vás dobrou zprávu, pane Zachu, chcete ji slyšet?“ Přikývl jsem a nedokázal také zabránit úsměvu. „Jste na dobré cestě k vyléčení.“ Radostí mi poskočilo srdce.

Vyšel jsem z ordinace plný štěstí a blaha. Eliška mě silně objala. Hned potom jsem jí řekl, ať mě zaveze do konírny. Nemohl jsem se dočkat, až Danta uvidím, a skoro jsem vyrazil dveře od stáje. Avšak mé štěstí rychle přešlo do utlumujícího smutku, když jsem spatřil, jak bezvládně leží na zemi. Klekl jsem k němu a zkontroloval, zda dýchá. Na dotek byl studený a nehybný. To mě úplně zarazilo. On už není, pomyslel jsem si. Poslal jsem Elišku pro nějakou plachtu. Chtěl jsem s ním být ještě chvíli sám. Objal jsem ho kolem hlavy a hladil ho stejně jako včera. „Myslel jsem, že v tom jedeme spolu,“ vyhrkl jsem. Začaly se mi řinout slzy a třást ruce. Chtěl jsem toho ještě spoustu říct, ale slova potlačily vzlyky a slzy. Nakonec jsem dodal: „Mám tě rád, ale to ty určitě víš. Doufám, že se uvidíme někde v nebi, protože bez tebe by to nebe nebylo.“

Klára Pirunčíková

... Grónsku a Faerských ostrovech

Grónsko i Faerské ostrovy jsou bývalé dánské kolonie. Faerské ostrovy jsou již plně autonomní, pouze administrativně se řadí k Dánsku, kdežto Grónsko je stále pod dánskou „nadvládou“. Ted' se na ně pojďme podívat blíže.

Grónsko

Grónsko je **největší ostrov** na světě. Jeho plocha je **2,16 milionů kilometrů čtverečních**. Většinu Grónska pokrývá **ledová vrstva**. 80 % povrchu tvoří **divoká příroda**.

Grónsko je nemilosrdný a drsný kus země. Průměrná teplota v zimě je -20 stupňů Celsia, na severu ostrova bylo naměřeno -70 stupňů.

Většinu obyvatel Grónska tvoří **Inuité** (Eskymáci). Oficiálním jazykem je **grónština**, hlavním jazykem na pracovištích je ale **dánština**. Angličtinu ovládá většina mladých Grónanů i Dánů.

Hlavní město Grónska je **Nuuk**, další důležité město je **Kangerlussuaq**. V tomto městě se nachází jediné grónské **letišťe**. Leží 60 km **za polárním kruhem**.

Grónsko je stále částečně závislé na Dánsku, i když se snaží prosadit úplnou autonomii. Oficiální měnou v Grónsku je **dánská koruna** (DKK). I přesto má Grónsko **vlastní vlajku**.

Pokud se budete pohybovat na vytyčených stezkách, nepotřebujete žádné povolení, ale když budete chtít provést jakoukoliv **expedici**, i když to je jen cesta do národního parku, musíte požádat o **speciální povolení** od dánského polárního střediska.

Faerské ostrovy

Faerské ostrovy jsou sice **autonomní**, ale administrativně patří k Dánsku. Mají vlastní vlajku i měnu, **faerskou korunu**, ta má ale stejnou hodnotu jako dánská koruna.

Nejprve byly osídleny irskými mnichy, poté byly ovládnuty Vikingy. V 11. století se staly **součástí Norska** a spolu s ním se dostaly pod **dánskou nadvládu**.

Skládají se z mnoha ostrovů. Mezi ta hlavní se řadí Streymoy a Eysturoy.

Název souostroví v překladu znamená **Ovčí ostrovy**. Je tady obrovský chov ovcí, údajně jich je tu více než lidí.

Ostrovní silnice jsou perfektní, ale úzké. Ovšem pro dopravu jsou úplně adekvátní. Silnice také prochází mnoha tunely. Ty šetří nejen čas, ale i krajinu.

Nejvyšší hora souostroví s výškou 882 m se nazývá **Slaettaratindur**. Její vrchol tvoří náhorní plošina zdobená množstvím kamenných pyramid.

Ptačí skály se nachází na severozápadě ostrova Streymoy. Nejideálnější je návštěva v červnu či první polovině července, poté doba hnízdění končí.

Na jihu ostrova Streymoy se ve vesnici Kirkjubour nachází ruiny nikdy nedostavěné gotické **katedrály sv. Mag-nuse**. V roce 1772 pak z horských svahů spadla na nedokončené dílo sněhová lavina a zničila západní stěnu a točité schodiště vedoucí k nedokončené věži. Ještě je zde možné najít starý roubený selský dům **Roykstovan** s drnovou střechou, který slouží jako muzeum Vikingů.

Kateřina Nowická

Dofáci na expedici za (sebe)poznáním

Dofáci se konečně dočkali. 8. září společně s další skupinkou studentů v rámci Erasmu vyrazili na Svatojakubskou pouť do Santiaga de Compostela, kde zahájili svou zlatou expedici.

Proč jsme si vybrali zrovna tuto pouť? Svatojakubská cesta je sítí několika tras vedoucích napříč Evropou, vydávají se po ní poutníci ze všech koutů světa, aby si ověřili a posílili svou víru, podstoupili očistu a prohloubili sebezpoznání.

Naše část pouti začala u katedrály sv. Jakuba a končila ve městě Muxía. Po celé trase byly rozmístěny směrovky se symbolem mušle sv. Jakuba, takže se člověk nemusel bát, že během cesty zabloudí. Namísto stanů na nás každý večer čekalo ubytování v albergue (hostelu) a teplá večeře, kterou jsme si ale museli uvařit ze svých vlastních zdrojů.

I přes prvotní obavy nám počasí přálo, takže jsme si mohli pouť maximálně užít. Místní lidé nám dávali najevo svou štedrost a ochotu s čímkoliv pomoci, což cestu ještě více zpříjemnilo. Poslední den jsme zakončili procházkou k magickým kamenům, které se nacházely nedaleko kostela Santuario da Virxe da Barca.

Rozloučení v nás vyvolalo spoustu krásných emocí a uvědomění.

Chceme poděkovat našim učitelům za zorganizování mobility, na kterou budeme navždy vzpomínat jako na jednu z našich nejlepších zkušeností.

Karolína Gotzmannová

Doporučujeme vaší pozornosti

Věřím, že spousta studentů nemá čtení příliš v lásce, a tak nejsou nadšeni povinností si zvolit několik ze spousty zadaných titulů každý rok a přečíst je. Kolem „povinné“ četby obecně nepanují příliš pozitivní emoce a myslím si, že jednou z příčin je právě nutnost hledat mezi knihami, po kterých bychom sami od sebe nesáhli a jejichž názvy nám často nic neříkají. Navíc máme pocit, že jsou všechny napsány složitým jazykem, že jsou šíleně dlouhé a plné filozofických myšlenek, které nemá člověk našeho věku šanci pochopit. Nemůžu tvrdit, že tam taková díla nenajdete, jelikož jsem samozřejmě nečetla všechna, ale zato vás můžu ujistit, že je zde spousta takových, u kterých je tomu přesně naopak. Které se čtou samy, nemají nijak komplikovaný děj, jsou zábavné a nijak dlouhé, často i do sta stran. Takové bych zde ráda doporučovala a usnadnila vám tedy jejich výběr.

Jedním z takových děl je kniha **R. U. R.** od Karla Čapka napsaná formou divadelního scénáře. Dostáváme se zde do začátku druhé poloviny 20. století, což je autorova blízká budoucnost, časové zasazení je zde ale vlastně zcela nepodstatné. Hlavním motivem příběhu je myšlenka nahrazení člověka robotem a otázka, co vlastně člověka dělá člověkem. Ukazují se zde různé lidské charaktery a také katastrofický scénář, kdy si technologie uvědomí svou nadřazenost a rozhodne se vládnout. Děj se odehrává s velkými časovými mezerami, což příběhu dodává ještě větší spád. Děsivé obrazy posledního člověka na planetě a jeho myšlenek mají neuvěřitelnou atmosféru. Příběh se možná může zdát ohraný, ale právě naopak. Je neuvěřitelně nadčasový, čtivý a nepříliš dlouhý.

Pokud tedy nevíte, po které knize do školy sáhnout a máte rádi katastrofické sci-fi příběhy, tuhle byste rozhodně neměli minout.

Johana Bublíková

Sladké recepty z darů podzimu

Dlouhé letní dny plné sluníčka už jsou za námi. Venku začíná být chladno a listy se pomalu zbarvují do odstínů žluté a červené. Navíc právě dozrává mnoho oblíbených podzimních plodin, ze kterých lze leccos dobrého vykouzlit a připravit i plno chutných sladkých dezertů. Samozřejmě, nic se nesmí přehánět, a proto se pojďme podívat na jejich zdravější varianty, které si můžeme dopřát (téměř) bez výčitek.

Za typické podzimní ovoce můžeme označit právě zrající jablka. Dají se zpracovat na mnoho způsobů a výborně se doplňují třeba se skořicí. Tohle spojení nejen skvěle chutná, ale také vám úžasně provoní domov.

Jablkové muffiny se skořicí

Ingredience:

TĚSTO NA MUFFINY

- 1 hrnek celozrnné mouky
- 3/4 lžičky jedlé sody
- 1/2 lžičky prášku do pečiva
- 1/4 lžičky soli
- 1 lžička skořice
- 1/2 lžičky mletého muškátového oříšku
- 1/4 lžičky mletého nového koření
- 1 velké vejce
- 1/3 hrnku medu
- 1/4 hrnku olivového oleje
- 1 lžička vanilkového extraktu
- 1/4 hrnku bílého jogurtu
- 1 hrnek nakrájeného jablka (nejlépe pečené)

DROBENKA

- 1/3 hrnku celozrnné mouky
- 1/2 hrnku kokosového cukru
- 2 polévkové lžíce rozpuštěného másla
- 2 lžičky skořice
- špetka soli

Postup:

1. V malé misce smícháme ingredience na drobenku a rozejdeme si troubu na 175° C.

2. V dalších miskách smícháme zvlášť sypké a mokré ingredience na těsto. Potom přidáme moučnou směs do mokré směsi a mícháme, dokud se směs nespojí.

3. Nakonec do připravené směsi na těsto vmícháme nakrájené jablko.

4. Hotovým těstem naplníme košíčky přibližně do 2/3 a nahoře je posypeme připravenou drobenkou (asi jedna lžice na každý muffin).

5. Pečeme okolo 15 minut, dokud se těsto nebude lepit na špejli.

Dalším výborným plodem, zrajícím v tomto období, jsou šťavnaté hrušky. Ty lze využít jako součást různých druhů koláčů a lehkých dezertů, které nahradí i sladkou snídani.

Rozebraný hruškový crumble

Ingredience:

OVOCNÁ SLOŽKA

- 2 hrušky
- 1 lžička skořice
- 1 lžice kokosového oleje

CRUMBLE

- 1/2 hrnku ovesných vloček
- 1/4 hrnku strouhaných ořechů
- 1 a 1/2 lžice strouhaného kokosu
- 1 lžice medu
- 1 a 1/2 lžice kokosového oleje
- 1 lžice vody
- 1 lžička skořice
- špetka soli

Postup:

1. Všechny ingredience na drobenku rozmixujeme a opékáme na pánvi s kokosovým olejem po dobu 5 minut za stálého míchání. Pak necháme drobenku vychladnout (bude křupavější).

2. Hrušky nakrájíme na kostičky a přidáme je na pánvi s kokosovým olejem a skořicí. Smažíme při střední teplotě asi 4 minuty.

3. Hrušky a drobenku vložíme do misky a polijeme je medem, případně javorovým sirupem nebo můžeme přidat trochu mléka či jogurtu podle výběru.

Sladké recepty z darů podzimu

Poslední dobou je velmi oblíbenou surovinou, často používanou v podzimních receptech, dýně – a to nejen v polévce, ale i ve sladkých chodech. Tak co, vyzkoušeli byste dýni s čokoládou?

Dýňové řezy s čokoládou

Ingredience:

- 1/2 hrnku dýňového pyré
- 1/2 hrnku javorového sirupu
- 1/2 hrnku arašídového másla
- 2 velká vejce
- 1/2 lžičky vanilkového extraktu
- 1/2 hrnku mandlové mouky
- 2 lžičky dýňového koření (můžeme nahradit skořicí)
- 1/4 lžičky prášku do pečiva
- 1/2 lžičky soli
- 1/2 hrnku čokoládových peciček (nebo nejemno nakrájené čokolády)

Postup:

1. Předehřejeme si troubu na 175° C a vyložíme plech listem pečicího papíru.
2. Ve velké míse smícháme dýňové pyré, javorový sirup, arašídové máslo, vejce a vanilkový extrakt. Vše vyšleháme dohladka.
3. V další misce smícháme mandlovou mouku, dýňové koření (nebo skořici), prášek do pečiva a sůl.
4. Smícháme sypkou směs s mokkými přísadami. Potom vmícháme čokoládu. Směs nalijeme na připravený plech a podle potřeby posypeme dalšími čokoládovými pecičkami (kousky čokolády).
5. Plech vložíme do trouby a pečeme přibližně 30 minut, nebo do té doby, dokud se na špejli nebude lepit těsto. Po vytažení z trouby necháme vychladnout a před servírováním nakrájíme na čtverce.

Dobrou chuť!

Amelie Nela Kohutová

Ulice Opavy, jak je neznáte

OLOMOUCKÁ

Olmützerstrasse, Olomoucká

Je to bezpochyby jedna z nejdelších opavských ulic. Obyvatelům poskytuje nejen kulturní zážitek ve formě nádherných domů se spoustou věžiček, balkonů, štítů a vikýřů, ale také možnost vyhledat odbornou pomoc v nemocnici či na psychiatrii. A na své si přijdou i tací, kteří hledají spravedlnost, neboť zde sídlí Okresní soud.

Svou současnou podobu získala ulice ke konci 19. století, kdy proběhla výstavba domů podél staré císařské silnice směřující k Olomouci. Její jméno tak bylo zažítým směrovým názvem už od středověku.

Z již zmiňovaných domů bych vyzdvihla tzv. Zdrasilův dům (Olomoucká 56). Radí se mezi první secesní domy v Opavě a pojmenován je podle autora fresky tančících dívek na průčelí budovy. Adolf Zdrasila zde ve svém ateliéru seznamoval výtvarně nadané studenty (př. Leo Haas, Helmut Krommer) s výtvarnou praxí.

Budova soudu se nachází v justičním paláci z r. 1888 a současně s jeho výstavbou probíhala i stavba sousední věznice. To vše na pokyn ministerstva spravedlnosti ve Vídni. Kapacita věznice činila 248 míst, bylo důsledně dbáno na oddělení mladistvých od dospělých a ženy byly umístěny do zvláštního traktu ústavu. V 60. letech byli muži přestěhováni do objektu na ulici Krnovská a na Olomoucké vzniká čistě ženská věznice, tak tomu je do současnosti.

Další významnou budovou je vila Vančurova. Ta byla postavena v letech 1911–1912 a od té doby toho prožila mnoho. Prvních padesát let fungovala jako sanatorium, těch následujících padesát jako porodnice. Bez nadsázky se dá říct, že se zde narodila většina Opavanů. V současnosti funguje vila jako domov pro seniory.

Na samotném konci Olomoucké stojí rozlehlý areál Slezské nemocnice. V průběhu let vzniklo v centru města mnoho špitálů, ale kvůli nedostatku míst padl návrh postavit nemocnici novou, sjednocenou. Výstavba začala roku 1898 a brány svých dvanácti pavilonů otevřela v prosinci roku 1900. Během 2. světové války byl celý nemocniční areál značně poškozen a jeho provoz musel být dokonce přerušen. Po válce však došlo k postupné obnově a přístavbě nových pavilonů až do současné podoby.

Psychiatrická nemocnice svou činnost zahájila už o něco dříve a poskytovala tak duševně chorým jedincům důstojnější alternativu léčby. Do té doby byli nebezpeční a neklidní pacienti zavíráni do městské věznice na Masařské ulici nebo zámku v Městě Albrechticích. Nemocnice byla otevřena roku 1889. Ve své době se jednalo o jedno z nejmodernějších zařízení svého druhu ve střední Evropě. Součástí léčby byly sportovní a pracovní aktivity, terapie, vodoléčebné procedury. Ústav si získal takovou pověst, že se zde nechávali léčit i klienti z nejvyšších společenských vrstev. Doba temna pro něj nastala během okupace, kdy byla většina pacientů deportována do likvidačního tábora v Pirně.

Hana Kolovratová

Sport nejen o prázdninách

Po prázdninách se vrací naše pravidelné zpravodajství, svět sportu však rozhodně volno neměl, a ti nejzdatnější světoví sportovci si ani chvíli neodpočinuli. Připomeneme si tedy největší akce předchozích dvou měsíců.

Od úplného začátku letních prázdnin až do 24. července probíhal nejslavnější cyklistický závod všech dob Tour de France.

Se svým 109. ročníkem se také jedná o jeden z nejstarších závodů, i proto si nejspíš vysloužil přezdívku „Stará dáma“. Trasa Tour se každoročně mění, letos měřila 3328 km a jejích 21 etap vedlo skrz Dánsko, Belgie, Švýcarsko a konečně Francii, kde zákonitě musí skončit. O třetí výhru v řadě se pokoušel Slovinec Tadej Pogačar, byl však o necelé tři minuty poražen dánským závodníkem Jonasem Vingegaardem.

Od 15. do 25. července se také odehrál 18. ročník atletického mistrovství světa, tentokrát v Americkém Eugene. Zasluhou Jakuba Vadlejcha si z něj česká výprava odnesla i jednu medaili, a to bronz v oštěpu. Zároveň bylo překonáno hned několik světových rekordů. Švédská hvězda skoku o tyči, dvaadvacetiletý Armand Duplantis skokem 621 cm opět posunul lidské maximum v této disciplíně. Ještě výraznější vylepšení historických tabulek ukázala Američanka Sydney McLaughlinová v běhu na 400 metrů překážek, když výkonem 50,68 sekund překonala již počtvrté tento rekord a její celkové zlepšení je již 1,48 vteřiny. Poslední rekord, pád historického maxima na 100 m překážek, snad nikdo nečekal. Nigerijská atletka Tobi Amusanová přeběhla překážky v čase 12,12 sekund.

Sport v Opavě

Ani v našem okolí se v poslední době nezhálo. Ještě během léta se jeden z nejvýznamnějších opavských atletů, národní rekordman ve skoku o tyči Jan Kudlička loučil s kariérou na Dolním náměstí při příležitosti exhibičního memoriálu jeho bývalého trenéra Jiřího Lesáka. Čtyřiatřicetiletý Kudlička v emotivním závodě sice nezvítězil, ale rozhodně předal zkušenosti svým nástupcem.

Začátkem září proběhl tradiční závod v opavských ulicích, kde se každoročně střetne veřejnost s našimi nejlepšími běžci – jde o Opavskou míli. Letos se zúčastnilo 895 lidí. Mezi muži zvítězil reprezentant Jan Friš a ženám vévodila Adéla Sádlová.

A když jsme u těch běhů, studenti našeho gymnázia vybojovali už z kraje školního roku několik úspěchů. V okresním kole středoškolského atletického poháru si dívčí družstvo pověsilo na krk stříbrnou medaili, a na krajském kole už dokonce zvítězilo a dostalo se tak až do republikového finále. Naši sportovci také suverénně ovládli i přespolní běh u Stříbrného jezera, a to jak dívky, tak v tomto případě i chlapci.

Konec jedné éry ...

Na závěr nutno uvést jednu z největších sportovních událostí tohoto měsíce, a to emotivní

rozlučku legendárního tenisty Rogera Federera s kariérou. Stalo se tak na pátém ročníku Laver Cupu v Londýně, kde se každoročně utká výběr hráčů z Evropy a ze zbytku světa. Federer se v posledním roce potýkal se zraněním a v jednačtyřiceti letech se rozhodl svou úctyhodnou kariéru ukončit čtyřhrou po boku svého největšího rivala a přítele v jedné osobě – Rafaela Nadala. Jeden z nejlepších tenistů všech dob nebude jistě nikdy zapomenut.

Tobiáš Janetzky

**Pod záštitou paní učitelky Magdy Hrstkové časopis
vytvářejí:
Johana Bublíková, Valérie Hoňková,
Tobiáš Janetzký, Lucie Kesselgruberová, Amelie Nela Kohutová,
Hana Kolovratová, Jana Onderková, Kateřina Nowická,**

&

**Zvláštní poděkování patří Kláře Pirunčíkové,
která pro náš časopis poskytla vítěznou povídku.**